

A' Római Császári, és Apostoli Királyi Felségnek
különös engedelmével.

A' MAGYAR HIRMONDÓ'

I 7 8 5.

KARÁTSON - HAVÁNAK

23

NAPJÁN

SZOMBATON KÖLTÖ

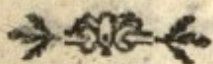
101

LEVELE.

Mindenünnen valamit; de leg-többet

BÉTSBŐL. A' Felsőes Császári és Királyi Ha-
talom az ugy nevezett *Frájmaureri Szabad Kö-
mives* társaságra nézve, ezen folyó hónapnak
11-dikén, következő maga kezével irt kegyel-
mes rendelést tenni méltóztatott: (melynek mi csak
rövid értelmét iktattjuk Levelünkbe)

„ Hogy edgy jó rendtartás és kormányozás alatt
„ lévő Birodalomban semmi-is minden bizonyos
„ rendnélkül ne légyen, igen szükségesnek talalom,
„ a' következő rendeléseket tenni: Az ugy ne-
„ vezett *Szabad-Kömivesek* Társaságai, kiknek titkai
„ én előtttem éppen oly esmérletlenek, mint edgy
„ olyan előtt, ki annak ki-tanulásában soha sem
„ szorgalmatoskodtam, mint hogy a' jelenvaló idő-
„ ben még a' kisebb Városokakban is napról nap-

„ ra nevednek és ki-terjednek; ha ezeknek
 „ titkos Gyülekezetek csak magokra hagyatik, és
 „ semmi elő-villágofttojok nem léfzen, a' közönfé-
 „ ges Tárfafágban, leg-alább azok előtt, kik ezeket
 „ nem esmérven, nevektől irtoznak, rendeletlenfé-
 „ gek következhetnének; annak-okáért, hogy az
 „ effélék el-távoztassanak, noha ezeket az ez előtt
 „ való időkben némely Biradalmokban kemény bün-
 „ tetés alatt tiltották a' magok gyüleaseiktől, nem
 „ egyéb okból, hanem, hogy az ő titkaikat nem
 „ tudhatták; én azoknak Tárfafágokról bizonyos ren-
 „ delést tenni el-vegeztem magamban. Nekem, ám-
 „ bár előttem-is ezeknek titkok esmeretlen, elég
 „ azt az ő Tárfafágokról tudnom, hogy ezek a'
 „ helyet, hogy a' közönféges Tárfafágnak ártalmá-
 „ ra lehetnének, az igaz Felebaráti szeretetre, a'
 „ szegényeknek fel-segittésekre és a' jó erköltsnek
 „ gyarapodására nézve, igen hasznofoknak tapasztal-
 „ tának; azért ezek, az ő titkaiknak és törvén-
 „ nyeiknek ki-tudásán kívül-is, valamig az Ország-
 „ ban (mint eddig) jót tselekefznek, és a' Kö-
 „ zönféges-Tárfafágnak hasznára élnek, mind addig,
 „ következendő rendeléseim szerént, szabad gyüle-
 „ seket tarthatnak, illy rendel:

„ 1.) „ Minden Országaimban lévő Anya és fő
 „ Városokban ennekutánna csak edgy (Lője) Tar-
 „ fafág légyen, vagy tartafsék; de az esztendő ál-
 „ tal annyiszor öfzve gyülhet, valamennyiszor né-
 „ kik tetszik és jónak találják. Midön ezen gyüle-
 „ sek léfznek, akkor előre mindenkor a' gyülésnek
 „ oráját azon Város Tanáts-székének, vagy ha Po-
 „ litzáj vagyon ottan, annak tisztjének meg jelentik,
 „ Ha pedig valamely nagy Városban annyin találná-

„ nok lenni, hogy ezen Társaságnak tagjait több :
 „ 2 vagy három Losékre-is oszlana ; akkor ezen több
 „ Losék vagy Társaságok edgy fő Társaság alatt léz-
 „ nek, és a' magok gyűléseknek oráját, hasonlókép-
 „ pen meg-jelentik előre.

2) „ Különös Jozsgokban, vagy minden Tör-
 „ vény-szék nélkül lévő Városokskákban ezeknek
 „ lakni szabad nem lézzen, hogy így mindenkor a'
 „ Társaság szeme és vigyázása alatt legyenek ezen
 „ Társaságnak külömbb külömbb rendből lévő
 „ Tagjai.

3) „ Ezeknek Elöljárói (vagy ők edgy más-kö-
 „ zött akár mi nével nevezik) ennekutánna minden
 „ alatta lévő Tagjait ezen Társaságnak, akár mely
 „ rend és hivatal béliek legyenek, fel-irván, min-
 „ den edgy más között lévő Nevek' és Karakterek'
 „ ki-fejezése nélkül, be-jelentik ; és minden fertaly
 „ esztendőben ezeknek nevedésekéről, vagy keves-
 „ sedésekéről, minden Karakter' jelentése nélkül ru-
 „ dosítást tézzenek. Ha a' Lose Mester talál változ-
 „ ni, a' következendő nem külömben ezeket fogja
 „ tselekedni.

4) „ Minekutánna a' Losék, vagy Társaságok
 „ e' szerént jó rendbe állanak, minden más kérdés-
 „ től, vizsgálástól, vagy magok titkaikról való szám-
 „ adástól, mind örökké szabadok legyenek, és a'
 „ magok gyűléseiket nyilván, minden akadály nél-
 „ kül, mikor szintén tetzik tarthasák ; mivel ez
 „ által ezen Társaság, mely olly sok derék, okos,
 „ betsületes és tanult férfijakból áll, mind a' fele-
 „ baráti szeretetre, mind a' Tudományokra nézve
 „ nagyobb előmenetelt mutathatnak.

„ Én nem kételkedem benne, hogy ezen én
 „ Rendelésem minden betűletes és jözonan gondol-
 „ kozó *Szabad Kömives* előtt utat ne nyittana virtu-
 „ foknak még nagyobb gyakorlására.

Arol erőfittenek bennünket, hogy ő Felsőge az egész Törvény kerengő ösvényeit edgy olly egyenes utra venni munkalodik, mely szerént a' Törvény tudoknak szó-szaporittások egészszzen el-maradhasson, és ki ki a' maga kerefett igasságának hamarébb nyomába lépheffen. A' Prokátor Uraknak eddig volt Bördájokba szedett fonalokat mely igen meg-fogja zavarni ezen ujj rend, könnyü által látni

Ő Felsőgének viszont a' jóvasoltatik vala a' napokban, hogy ha a' Törvény-székek Tisztviselői napjában tsak edgyfzer, ugymint: dél előtti 8 orától fogva, délutáni 2 óráig ülnének széket; így mind a' Tisztviselők a' magok hivataljok szerént való munkájokra jobban rá érnének, mind a' Közönséges Kintses-Tár, a' fának és gyertyának meg-maradásával nagy hasznát hajtana esztendőnként. Nagy reményfég van hozzá, hogy ő Felsőge ezen jóvaslást helyben hadgya.

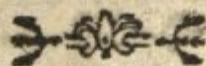
Az három Sz. Királyok: G. M. B. napját megelőző napon szokásban volt Házok füstelése és ajtok irása éppen tegnapelőtt törölteték - el Ausztriában. Mivel a' Lelki-Páfztorok már ez-előtt jó darabb idővel ennek el-hagyására a' Népet tanították, olly reményfégben vagynak az Ausztriaiak, hogy ez a' nép között semmi lármát nem fog okozni; mely szó esztendővel ennekelőtte a' szent ítélő széket-is fel-haborította volna.

A' kereskedés és a' kereskedésben való közösülés uttyanak jó karban való állittása a' két F. Tsá-

Csári Udvar között szorgalmatos munkában vagyom; melyre nézve már ezen 2. F. Császári Udvar, a' *Muszka* és F. Második *Josef* 12 esztendeig tartó, 40 punktomokból álló kötetét szerzettenek edgy más között, mely szerént ezen kereskedés dolga, mind a' két részről, leg-jóbb utban indulhasson. Ezen tziel a' mi Magyar Hazánknak véghetetlen hasznával fog esni; mert a' mint már sok izben jelentettük, a' Dunát, bizonyos Tsatorna által, a' Fekete-Tengerrel közösfitteni kívánnyák, sőt munkálodják. Triestből minden termések és Portékák a' Fekete-Tengeren keresztül Kersonefusba és Taurinba vitettetnek, és onnat a' Közép-Tengeren Petersburgba, — A' 2. Császári Udvar között, a' kereskedés dolgában szerzett, 40 punktumokkal-is rövid napok alatt fogunk szolgálni.

Mivel talám Olvasóink közzül sokan nem tudják, miben állot különösen a' Sz. Pápa Nuntziussainak hatalmok: azért itten mint hogy ez előtt költt Levelünkben annak a' F. Császártól lett el-töröltetését meg-irtuk vala, rövideden le-irjuk; nevezetesen csak azokat, a' mellyeket még XIV-dik Benediktus Pápa, az akkori Koloniában való Nuntziusnak, a' Püspöki Júrs és hatalom ellen engedett vala.

1. Valahányszor neki jónak látzik, tehát mind annyiszor mindenféle fő-Püspököket, Kollégyomokat Parochialis Templomokat, meg-vizsgálhasson, és tettése szerént meg-jobbithassa, hasonlóúl, mind Barát szerzetes mind Apátza Klastromokat, és minden Prepostságokat és világiaktól tett fundátziokat, Ispótáj vagy Beteg-házakat, ha mingyárt ezek tsupán csak az Apostoli szék hatalma alá tartoznának-is, és azoknak Káptalannyait, Konventjeit, és Oskoláit,

a' mikor tettzik vizsgálhassa, 's a' maga tettzése szerint ujjíthassa.

2. A' Rendeléseket, Szokásokat, és mindenféle régiségeket megvaltoztathassa, vagy pedig új rendeléseket, vagy parancsolatokat bocsáthasson, vagy pedig a' már ki bocsátott parancsolatokat kihirdetethesse és meg-erősiithesse.

3. A' rozsz szokásokat el-törölhesse.

4. A' Papoknak és Barátoknak hibáit, vagy vétkeit Inquirahassa, meg-vizsgálhassa, és azokat megbüntethesse, és őket tiszteséges életre hozhassa.

5. Az engedetleneken, Hamis pénzverőkön, uforásokon, gyújtogatókon, és más mindenféle Istenteleneken hatalma legyen, ítélhesse, és büntetéseiket el-engedhesse.

6. Halalos és Házasságbeli pereket, és minden más Ekklesiái vagy világi, Civisek, vagy városbéli Lakofok, és mindenféle más Szentfűkhez tartozó dolgokkal elegyes perekbe, ki vevén a' fizetést illetőket, belé-tekintessen és el-is végezhesse; mindazonáltal nem az első Instántziára.

7. A' maga kerületén belől lévő mindenféle Papi Jofzágokat, tettzése szerint ki-ozzthat, ha azok nem a' Pápa hónapjában maradnak-el az azt addig birt Paptól, és ha a' Romai Kamarának 24. aranyoknál többet nem fizet eztenönként.

8. A' Házasságban szabadon dispensálhat.

9. A' Papi jofzágokat harmadik ágig akárkinék által adhattya.

10. Akárkit és akár mit is a' Censura elöl felszabadíthat.

11. A' magok gyilkosain kívül minden gyilkosokat, Házasság töröket, Paráznakat, Tolvajokat és

akár

akár mi féle, tzegéres vétekbe estetek dispensálhat, és büntetések alól fel-szabadíthat.

12. Az esmeretlen ér allattomban való gonofztévők ellen rendeléseket és azokat nyomozó és intő Leveleket bocsáthat; akár mely szinü dologban bocsánatot adhat.

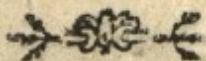
13. Azokért, kik Apostoli szent átokkal az Eklésiából ki-tagadtattak Mifét szolgálthat.

14. Tilalmos napokon a' husnak ételét meg-engedheti.

15. Mind azokat, valamellyek a' Papi dolgoknak el-adásában, vagy vevésében valamely haszonnal vagynak öszve-kötve, fel-szabadíthatja.

16. A' szükségben, a' szentelt dolgoknak rendszert való napját nem várván-is, ugyan azokat meg-szentelheti; és a' Templomok, Harangok Kápolnák, oltárok, Papi ruhák és más egyéb dolgoknak meg-szentelésére tellyes hatalmot adhat, s. t. Edgy szoval, valamit jonak, hasznosnak, és szertentsének itél, a' maga akarátja szertent, tselekedheti; meg-engedheti, vagy tilthattya. — Ezen hatalma rontatott hat nem régiben-el a' Sz. Pápa Nuntziuffainak, mely hatalmok többnyire a' Püspököknek adattak által.

Bor-vásár, Midön a' napokban edgy Felső-Austriai Német a' Magyar földre bor vásárolni 1500. N. forint-kész pénzel el-indult volna, találkozik uttyában edgy igen szép Afzszonyi személlyel, kinek gyermeketskéje-is magával vala, Mind hogy ezen Afzszony ifju és szép vala, ezen könyörületes szívü jó németet annyira gyözik ezek az érdemek, hogy a' maga Kotsijára fel-vészti az Afzszoyt. Edgyik szoról másikra menvén, nem sok kivántatott a' bővebb esmerettségre; mely hogy jobban meg-eshefsék

éltvére kelve bé-szállának edgy vendégfogadoba, hól magát a' német és az Afzszony ugy adák-ki, mint bort vásárolni menő Házos-személlyek. Még ez eddig mind jó. Minekelötte le-fekünni mennének ezen ujj Házosok, által-adja a' német a' vendégfogadosnak az 1500. N. forintokat, hogy az ejszakára neki jó gondviseles alá tenni ne sajnállaná, ne hogy idegen helyt valamely gonosztévőnek keze által kárt vallana. Le-feküsznek s. t. Ettzer fel-ébred a' Borváfáros, és nézi, hát a' kis-gyermek jelen vagyon; de a' maga kedves Anyja nélkül. Mint edgy szikra leg-ottan fel ugrik az ágyból, megy a' vendégfogadoshoz 's mondja: — „ Ne sajnálja kigyelmed a' pénzemet kezemhez adni „ — Mit! felel amaz, hiszem már kezénél vagyon, még hajnal előtt a' Kigyelmed kedves felesége kezéhez vette. Fúj! s. t. néznek edgymásnak szemébe; de haszantalanúl; mert a' szép Mennyafzszony meg-szökött a' pénzel, visszakellették a' Borváfárosnak minden bor nélkül ter-i, sőt a' vendég fogadóból az Anya nélkül lévő gyermeket-is el-kellették vinnie; mint magájét, kit 1500. N. forintokon minden alkú nélkül vásárlott. — Oh mely nagy öröme fog-lenni ezen Borváfárló feleségének, midön meg-láttya, hogy az ő Ura mely szép és kedves gyermeket vitt légyen haza magával! kivált ha meg-tudhatja, hogy, mint, és mely utan modon juthatott hozzá.

Hogy mind az Iró, mind a' betü-szedő a' Kristus születésén való öröme jobban reá érkezhesse. nek a' jövő Szeredán, engedelem kérés mellett, el-halगतunk.

Sz. S.

P o ' s o n b a n ,
Nyomtattatik, és találtatik Patzko Ágoston Ferentznel.